

Lärarens sida: Mellan, text 16, Den trötta hästen

Textsamtal i grupp · åk 2–9

Det som står mellan raderna: Det är sommar, och åskan är på väg, så torpets hö förstörs om det ligger kvar. Varför bonden hjälper till går att läsa på flera sätt.

I passet	
Stilen	I Selma Lagerlöfs stil, som i Nils Holgerssons underbara resa genom Sverige: en sägen som börjar <i>"Det berättas"</i> , och en natur som lever. Läs lugnt, som vid en brasa. Läs vidare: Nils Holgerssons underbara resa genom Sverige.
Före läsningen	Vad gör man med tvätt som hänger ute när det börjar mullra? Förklara först orden torp, ett litet hus på landet, och lada, ett hus där man har hö.
Stoppet	Stanna efter <i>"Bakom skogen hade det börjat mullra, och svalorna flög lågt över ängen."</i> Något är konstigt: varför har Karin så bråttom?
Tänka högt · fråga 2, Var och när	<i>"Vänta, här står inte när på året det är. Jag ser framför mig en flicka som springer barfota uppför en backe medan det mullrar bakom skogen. Det står 'barfota', och det står 'redan full av torrt hö'. Jag vet att man går barfota när det är varmt, och att man tar in höet på sommaren. Alltså tror jag att det är sommar. Stämmer det? Jag läser vidare. Deras hö ligger kvar på ängen. Ja, det stämmer, och nu förstår jag varför hon har bråttom."</i>
Fråga 1 · på raderna	Den står och äter i lugn och ro, och den lyfter huvudet när den hör Karins röst.
Fråga 2 · mellan raderna, Var och när	Ledtrådarna: <i>"redan full av torrt hö"; "barfota"; "deras hö låg kvar på ängen"</i> . Svar som texten stöder: sommar, när höet ska in. En tanke att pröva: <i>"Vinter, det står ju."</i> Karin talar om vintern som kommer, men hon är barfota och höet ligger ute på ängen. Fråga tillbaka: <i>"När går man barfota, och när tar man in hö?"</i>
Fråga 3 · mellan raderna, Varför	Ledtrådarna: <i>"stod hästen redan vid Karins vagn"; "de första tunga dropparna föll"; "stod länge med hästens rep i handen"</i> . Svar som texten stöder: han skäms, för nu syns det att hästen inte var trött, eller han förstår att Karin behöver hjälp, eller han ser att regnet förstör höet. Alla håller när eleven visar en ledtråd. En tanke att pröva: <i>"För att höet är hans."</i> Hans eget hö ligger redan inne, och det är Karins som ligger kvar. Fråga tillbaka: <i>"Vems hö ligger kvar på ängen, och var ligger bondens hö?"</i>
Fråga 4 · bortom raderna	Ett svar kan vara att han har blivit snäll, eftersom han hjälper till i regnet, eller att han bara blev rädd eller skämdes. Ett bra svar tar ställning och visar på något bonden gör.
Öppna frågor	<i>"Hästen lyfte huvudet när den hörde Karin. Vad tror ni att den tänkte?"; "Vad säger Karin när bonden börjar lasta?"</i>
Om eleven fastnar	Peka på <i>"barfota"</i> .

© Niclas Fohlin. Ur Textsamtal i grupp, <https://niclasfohlin.se/stodundervisning/textsamtal-i-grupp>.

DEN TRÖTTA HÄSTEN

Det berättas att det i Värmland bodde en bonde som var så snål att han jagade bort sparvarna från gården. Hans lada var redan full av torrt hö. En eftermiddag kom Karin från det lilla torpet vid sjön springande uppför backen, barfota och andfådd. Bakom skogen hade det börjat mullra, och svalorna flög lågt över ängen.

Hon frågade om hon fick låna hästen en timme, för deras hö låg kvar på ängen, och det var kons mat i vinter. Bonden tittade mot stallet. Där stod hästen och åt i lugn och ro, och den lyfte huvudet när den hörde Karins röst, för de var gamla vänner.

”Hästen är trött”, sa bonden.

Karin sprang hem, men då hände något underligt. Det blev stilla, som om skogen höll andan. Sedan small det, och hästen sparkade upp stalldörren och sprang nerför backen. När bonden kom ner till torpet stod hästen redan vid Karins vagn. Himlen var svart, och de första tunga dropparna föll. Bonden stod länge med hästens rep i handen. Sedan tog han en högaffel och började lasta. Det berättas att han aldrig mer sa att en häst var trött.

1. Vad gör hästen när bonden tittar mot stallet?
2. Vilken tid på året är det? Hur vet du det?
3. Varför börjar bonden lasta Karins hö? Vad i texten får dig att tro det?
4. Bonden säger aldrig mer att en häst är trött. Har han blivit snäll på riktigt? Varför?